

Sygn. akt V KK 378/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Szewczyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Katarzyna Wępa

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **A. P.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 grudnia 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w L.

z dnia 29 stycznia 2015 r.,

- 1. uchyla pkt VIII zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o środku karnym obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych P. W., M. P. i M. C.,**
- 2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

A.P. został oskarżony o to, że:

I (pkt IV aktu oskarżenia): w dniu 7 lipca 2014 r. w L. z klatki schodowej na parterze budynku, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej po uprzednim przecięciu linki metalowej, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia roweru marki Herkules

Olpran XX series, czym spowodował straty w wysokości 500 zł na szkodę P. W., przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa opisanych w art. 64 § 1 k.k., będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. akt VIII K .../10 za czyny z art. 279 § 1 k.k. i inne na karę łączną dwóch lat pozbawienia wolności, którą odbywał w okresach od dnia 27.09.2010 r. do dnia 13.12.2010 r. oraz od dnia 20.06.2011 r. do dnia 04.04.2013 r., to jest o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

II (pkt V aktu oskarżenia): w dniu 6 maja 2014 r. pomógł w zbyciu rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego, to jest roweru marki FOX Leader o wartości 800 zł, wiedząc że została ona uzyskana za pomocą czynu zabronionego, czym działał na szkodę M. P., przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k., będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. akt VIII K .../10 za czyny z art. 279 § 1 k.k. i inne na karę łączną dwóch lat pozbawienia wolności, którą odbywał w okresach od dnia 27.09.2010 r. do dnia 13.12.2010 r. oraz od dnia 20.06.2011 r. do dnia 04.04.2013 r., to jest o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., to jest o czyn z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

III (pkt VI aktu oskarżenia): w dniu 19 maja 2014 r. pomógł w zbyciu rzeczy uzyskanej za pomocą czynu zabronionego, to jest roweru marki Kross Hexagon o wartości 800 zł wiedząc, że została ona uzyskana za pomocą czynu zabronionego, czym działał na szkodę M. C., przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k., będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. akt VIII K .../10 za czyny z art. 279 § 1 k.k. i inne na karę łączną dwóch lat pozbawienia wolności, którą odbywał w okresach od dnia 27.09.2010 r. do dnia 13.12.2010 r. oraz od dnia 20.06.2011 r. do dnia 04.04.2013 r., to jest o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., to jest o czyn z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.,

IV (pkt VII aktu oskarżenia): w dniu z 1 na 2 lipca 2014 r. wspólnie i w porozumieniu z T. B. oraz trzecim, do chwili obecnej, nieustalonym sprawcą,

dokonał włamania do drewnianej klatki na rowery wyłamując zamek w drzwiach, a następnie z jej wnętrza dokonał kradzieży roweru marki Trek model Skye SLDJSC o wartości 1500 zł oraz roweru marki Keyllys o wartości 500 zł powodując straty w wysokości łącznej 2000 zł na szkodę M. K. oraz kradzieży roweru typu górskiego o wartości 1000 zł czym działał na szkodę M. K., przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 1 k.k., będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 17 lutego 2011 r. w sprawie o sygn. akt VIII K .../10 za czyny z art. 279 § 1 k.k. i inne na karę łączną dwóch lat pozbawienia wolności, którą odbywał w okresach od dnia 27.09.2010 r. do dnia 13.12.2010 r. oraz od dnia 20.06.2011 r. do dnia 04.04.2013 r., to jest o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., to jest o czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

W akcie oskarżenia prokurator zawarł jednocześnie wnioszek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy, na podstawie art. 335 § 1 k.p.k., i wymierzenie oskarżonemu A. P. uzgodnionych z nim kar:

- za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary 60 stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wartości jednej stawki na kwotę 10 zł,
- za czyny z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy przyjęciu, iż stanowiły one ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k., kary roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,
- za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz kary 80 stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wartości jednej stawki na kwotę 10 zł,

Na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i 2 k.k. orzeczenia kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności oraz kary łącznej grzywny 120 stawek dziennych przy ustaleniu wartości jednej stawki na kwotę 10 zł. Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 2 k.k. warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na okres próby 5 lat. Na podstawie art. 73 § 2 k.k. oddania oskarżonego pod dozór kuratora sądowego w okresie próby. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczenia okresu zatrzymania w sprawie na poczet orzeczonej kary grzywny. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczenia obowiązku naprawienia szkody poprzez

zapłatę na rzecz M. P. kwoty 200 zł, na rzecz M. C. kwoty 200 zł, na rzecz M. K. kwoty 1000 zł, na rzecz K. K. kwoty 500 zł oraz na rzecz P. W. kwoty 500 zł.

Sąd Rejonowy na posiedzeniu w dniu 29 stycznia 2015 r. powyższy wniosek uwzględnił i wyrokiem uznał A. P. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów:

I. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to skazał go na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia oraz karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych po 10 zł każda,

II. z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy ustaleniu, że zostały popełnione w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za to skazał go na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności,

III. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to skazał go na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia oraz karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych po 10 zł każda,

IV. na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu A. P. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności,

V. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 33 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę łączną grzywny w wysokości 120 stawek dziennych po 10 zł każda,

VI. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. wykonanie wymierzonej oskarżonemu kary łącznej pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby i oddał go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego,

VII. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej grzywny zaliczył okres zatrzymania oskarżonego A. P. w dniu 9 lipca 2014 r., przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny dwóm dziennym stawkom grzywny,

VIII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego A. P. obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych:

- P. W. kwoty 500 zł,
- M. P. kwoty 200 zł,
- M. C. kwoty 200 zł,
- M. K. kwoty 1000 zł

– K. K. kwoty 500 zł.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się w dniu 6 lutego 2015 r. (k. 31).

Od powyższego wyroku w części rozstrzygnięcia zawartego w pkt VIII, w zakresie nałożonego na rzecz pokrzywdzonych [...] obowiązku naprawienia szkody, kasację na korzyść A. P. wniósł Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 343 § 7 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu zawartego w akcie oskarżenia wadliwego wniosku prokuratora, skutkujące rażącym naruszeniem art. 46 § 1 k.k. poprzez zobowiązanie oskarżonego A. P. do naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych P. W. w kwocie 500 zł, M. P. w kwocie 200 zł i M. C. w kwocie 200 zł, w sytuacji, gdy zabrane w celu przywłaszczenia na szkodę tych pokrzywdzonych mienie zostało odzyskane i przekazane pokrzywdzonym. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna.

Niewątpliwym jest, że sąd rozpoznając wniosek prokuratora w trybie art. 335 k.p.k. zobowiązany jest do zbadania sprawy zarówno pod względem formalnym, jak i materialnym. W ramach tej kontroli niezbędnym jest sprawdzenie czy przedłożone przez prokuratora propozycje pozostają zgodne z uprzednimi ustaleniami stron, a także czy nie są sprzeczne z przepisami prawa materialnego. Niespełnienie tego warunku uniemożliwia uwzględnienie złożonego w trybie art. 335 k.p.k. wniosku i rodzi konieczność rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych (art. 343 § 7 k.p.k.).

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy uwzględniając wniosek prokuratora złożony na podstawie art. 335 § 1 k.p.k. i orzekając obowiązek naprawienia przez A. P. szkody na rzecz pokrzywdzonych [...], nie sprostął wskazanym powyżej wymogom kontroli.

Zgodnie bowiem z art. 46 k.k. (w brzmieniu w chwili orzekania) do orzeczenia środka karnego obowiązku naprawienia szkody koniecznym było skazanie sprawcy za przestępstwo, którym taka szkoda została wyrządzona, przy czym szkoda ta winna istnieć w chwili wyrokowania. Celem wspomnianego środka

karnego było przywrócenie stanu sprzed popełnienia przestępstwa lub kompensacja szkód będących jego dalszymi następstwami, nie zaś doprowadzenie do nienależnego wzbogacenia pokrzywdzonych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2005 r., V KK 355/04, OSNwSK 2005, nr 1, poz. 541). Obowiązek naprawienia szkody wygasał zatem, gdy poszkodowany odzyskał w toku postępowania całe utracone wskutek przestępstwa mienie.

Jak wynika z akt sprawy pokrzywdzony P.W. w protokole przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania w charakterze świadka osoby zawiadamiającej z dnia 7 lipca 2014 r., wartość skradzionego na jego szkodę roweru marki Herkules model Olpran XX series oszacował na kwotę 500 zł (k. 2v akt II K .../14). Jak wynika zaś z protokołu okazania rzeczy (k. 20 -21 akt II K .../14) w dniu 9 lipca 2014 r. O. W. - syn pokrzywdzonego, rozpoznawał okazany mu rower, jako swoją własność oraz podał, że w rowerze brakuje jedynie zabezpieczenia w postaci linki metalowej koloru niebieskiego z zapięciem na kluczyk.

Pokrzywdzony M. P. przesłuchiwany w charakterze świadka w dniu 25 sierpnia 2014 r. określił wartość skradzionego na jego szkodę roweru marki Leader Fox, po uwzględnieniu amortyzacji, na 800 zł. Podczas okazania rozpoznał rower jako swoją własność, stwierdzając jednocześnie, że nic w nim nie zostało zmienione. Rower wydano pokrzywdzonemu za stosownym pokwitowaniem.

Pokrzywdzona M. C. przesłuchana w charakterze świadka w dniu 26 sierpnia 2014 r. wartość skradzionego na jej szkodę roweru marki Kross Heksagon oszacowała na kwotę 800 zł. Rower ten rozpoznała w toku czynności okazania jako swoją własność stwierdzając jednocześnie brak tylnego błotnika i odebrała za stosownym pokwitowaniem.

W świetle powyższych ustaleń wniosek prokuratora w zakresie zobowiązania A. P. do naprawienia szkody, poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych P. W. – kwoty 500 zł, M. P. – kwoty 200 zł i M. C. – kwoty 200 zł, jako nieuwzględniający faktu odzyskania przez tych pokrzywdzonych w toku postępowania całości utraconego wskutek przestępstwa mienia, uznać należało za wadliwy. Realizacja zobowiązań na rzecz wyżej wymienionych pokrzywdzonych prowadziłaby bowiem w sposób niewątpliwy do przysporzenia na ich rzecz nienależnej korzyści.

Sąd Rejonowy nie dokonując kontroli tego elementu wniosku prokuratora, warunkującego dopuszczalność jego uwzględnienia, rażąco naruszył dyspozycję art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 § 7 k.p.k., a w konsekwencji wydał orzeczenie skazujące A. P. z rażąco obrażą prawa materialnego, tj. art. 46 § 1 k.k. Nie ulega przy tym wątpliwości, że naruszenie wskazanych przepisów istotnie wpływało na treść zapadłego orzeczenia w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k.

Z powyższych powodów Sąd Najwyższy uchylił pkt VIII zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego z dnia 29 stycznia 2015 r., w zakresie rozstrzygnięcia o środku karnym obowiązku naprawienia szkody na rzecz [...].

Kierując się powyższą argumentacją Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

kc